

nr. 4 (418)
CVIII aastakäik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI,
ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA.

Reedel, 4. veebruaril 1966

Kollektiivsusest ja võltsist solidaarsusest

Meie sotsialistliku ühiskonna arenemisel ja kommunismi ehitamisel on üheks põhiliseks külmuseks kollektivismi kasvamine. Meie igapäevases elus on muutunud juba iseenesest mõistetavaks, et igasuguste otsuste vastuvõtmisel kuulatakse kollektiivi arvamust ja üksikisik peab õppeks arvestama kollektiivi ahtega. Kollektiivil on suur mõju oma üksikisikutele. Hästi organiseeritud kollektiiv võib aidata oma üksikutel liikmetel ahti saada halbadest harjumustest, väärist suhtumisest oma ülesannetes jne. Kollektivism istub paratamatult individualismi asemele ja tõrjub välja kodanliku ühiskonna poolt kultiveeritud võikad jooned, mis väljenduvad lauses: «Inimene on inimesele hunt».

Kollektivismi kasvatamine on nõukogude pedagoogika üheks aluskiiviks. Selle printsiibi suurt efektiivsust näitas Makarenko oma praktilises kasvatusloos. Kollektiiv ei teki juhuslikult inimeste hulgast, vaid kollektiiv kasvab ühises töös, ühiste eesmärkide taotlemisel, ühiste traditsioonidega seotud inimestest. Kollektiivi kujunemine vajab aega, mille vältel õpitakse üksteist vastastikkult tundma.

Instituudi üliõpilased ja õppejõud moodustavad ühise kollektiivi, kuna neid seovad ühised eesmärgid, ideaalid ja traditsioonid ja eelkõige igapäevane ühine tegevus. Hoopis tihedam kollektiiv kujuneb aga üliõpiliserühmas, kus üliõpilased päev päeva kõrval viibivad ühises õppetöös, tootmispraktil ja samuti vaba aja veetmise üritustel. Sageli kaasneb sellele veel ühine elamine ühiselamus. Sellisel kollektiivil on suur mõju igale üksikule liikmele, kui seda mõju õigesti kasutatakse.

Mulle meenub aastaid tagasi instituudis õppinud õpperühm, kelle vanemaks oli praegune Kiviõli Kombinaadi direktor K. Murumets. See õpperühm oli esimestel kursustel raskepärane, kuna kollektiivis olid üliõpilased, kes oma isikliku huvi seadistid kollektiivist kõrgemale. Kuid kollektiivi mõjul, keda hästi juhtis rühmavanem, kujunes monoliitne rühm, kes kõik probleemid lahendas edukalt rühmasiseselt. Selliseid näiteid võiks tuua palju, kus tugevas rühmakollektiivis sügava printsiipialusega hinnatakse iga üliõpilase käitumist ja eksimine oma kaasüliõpilaste arvamuse vastu on raskeimaks süüks. Paar aastat tagasi arutas keemiateaduskonna IV kursuse üks õpperühm oma rühmakaaslaste vääritu käitumise küsimust, mis väljendus selle üliõpilase poolt joobnud olekus avaliku korra rikkumises.

Rühma kollektiiv mõistis oma kaaslaste teravalt hukka ja tegi rektorile ettepaneku üliõpilase eksmatrikuleerimiseks. Ma meenutan veel praegu, et paljudel üliõpilastel olid käe tõstmisel selle otsuse hääletamiseks pisarad silmas, kuid kollektiivi aukaalus üles isiklikud tunded.

Kuid kollektiivsuse õilsa põhimõtte taha püüavad varju pügeda üksikud vastutustundetud ja kollektiivile võõrad isikud. Nad teavad väga hästi meie huumanseid printsiipe ja kollektiivi arvamuse mõju ja püüavad seda kasutada enda ebaväärikate tegude kinnimätsimiseks. Ma tean juhtumit, kus joodiku ja moraalselt laostunud üliõpilase küsimuse arutamisel rühmas see üliõpilane hakkas süüdistama kollektiivi, et see pole teda kasvatanud. Ja üliõpilased, selle asemel, et anda vajalik hinnang, hakkasid endale tihka pähe raputama. Tuli välja, et kõik olid süüdi, välja arvatud süüdlane ise, sest ta oli ju kollektiivi liige, kelle eest teised pidid vastutama. Krooni pähe pani aga see üliõpilane ise, kes samal õhtul laialt kiitles, et sai rumalaid napanäpide vedada.

Hiljuti leidis aset juhus, kus üliõpilane J. Suder tungis öösel naisüliõpilaste tuppa ja kui seal nõuti tema lahkumist, lõi jalaga üht naisüliõpilast. Kuidas käitus rühmakollektiiv? Süüdlasest maaliti pilt kui kõige ideaalsemast inimesest, kellele kogemata olevat juhtunud pahandus. Kuid sama rühma üliõpilased teadsid väga hästi oma kaaslaste nõrkusi ja ei püüdnud midagi teha nendest lahtisaamiseks. Võltsist solidaarsusest aetuna püüti kollektiivi mõju kasutada süüteo eest ettenähtud karistuse vähendamiseks.

Või juhtum rühmas KP-17, kus üliõpilane T. Prussakov lõi raskesti oma rühmakaaslast L. Speranskist, tekitades talle kehavigastuse. Rühm teadis sellest, kuid süüdlase suhtes midagi ette ei võtnud. Kui aga sündmus avalikuks tuli, asuti advokaadi ossa.

Kahjuks esineb seisund võlts solidaarsuse juhtumeid veel mõnikord, kus kasvatamata ja julunud inimene otsib kollektiivilt siis tuge, kui ta oma tegudes on läinud äärmuseni. Ja kahjuks kohtab selline inimene kollektiivi kaasatundmist ja toetust. Me ei tohi unustada, et kuu'umine kollektiivi ei võta ära üksikisiku vastutust, vaid vastupidi, kuulmine kollektiivi peab tõstma isiku vastutust. Kollektiiv ei saa aga laskuda võltsi solidaarsusesse nendega, kelle teod ja mõtted on kollektiivile võõrad. Seepärast tuleb iga kollektiivi liiget hooliga tundma õppida, aidata tal üle saada puudustest, kuid nendele ilmnenud anda õiglane ja printsiipialne hinnang.

A. AARNA,
TPI rektor

FAKULTATIIVKURSUS

„Arvutusmasinad ja -meetodid“

Kui korraldada ringküsitlus teemal «Millisele erialale TPI-s õpetatakse kõige põhjalikumalt elektronarvuteid ja programmeerimist?», on õigete vastuste arv tõenäoliselt õige kasiin. Selleks erialaks on nimelt raamatupidamine! Aga imestada ei ole siin õieti midagi. Kujutus raamatupidajast kui paksu raamatusse pikki arvudetulpi maalivast ja päev läbi arvelauda klõpsutavast töötajast on varsti aeg heita kollikambrisse. Ajakohase ettevalmistusega raamatupidaja teeb kaasaegsete vahendite abil üksinda paarikümne praeguse kolleegi töö.

Seda kurvem on konstanteerida, et kõigile teistele erialadele õpetatakse elektronarvuteid ja programmeerimist enamasti 34 kuni 42 ja üksikujuhtumil 70 kuni 94 tunni ulatuses (välja arvatud automaatikud, kellele arvutustehnika võib kujuneda üheks profiileerivaks distsipliiniks). Mis aga puutub kaasaegsetesse arvutusmeetoditesse, siis enamiku erialade õppeplaanides puudub selline õppeaine hoopiski (erandiks on siin tulevased majandusteadlased). Ometi kuuluvad aga küsimused, kuidas korraldada tootmist, et omahind oleks minimaalne või kogutoodangu hulk või kasum maksimaalne, seda liiki probleemide hulka, millega igal tootmiskomandöril tuleb praktikas alati kokku põrgata.

Sageli arvatakse, et matemaatilise planeerimise meetodid põhinevad väga keerulisel matemaatilisel aparatuuril ja optimaalsete variantide leidmine on võimalik ainult elektronarvutite abil. Selline ettekujutus on täiesti ekslik. Küllaltki suure arvu lähteandmete ja erinevate ülesande lahendamiseks piisab

sageli näiteks võrratuste süsteemi lahendamiseks, mille kõik võrratused on lineaarsed. Tõõris-tadeks on siin ainult paber, pliiats ja joonlaud. Keerulisematel juhtumitel, näiteks transportülesande lahendamisel või nn. simpleksmeetodi rakendamisel tuleb teatava süsteemi järgi täita valmistrikitud ruudustikuga blankett.

Et osaltki katta puudujääke tulevaste inseneride ja majandusteadlaste ettevalmistamisel arvutusmasinate ja meetodite tundmise alal, jätkab arvutustehnika kateeder sügisel alustatud fakultatiivkursust vanemate kursuste üliõpilastele ja abiõppepersonalile (sügissemestril käsitleti kursusel elektrilisi klahvarvutusmasinaid). Alates 16. veebruarist loetakse kursusel 15 nädala kestel üks kord nädalas 3 tundi matemaatilist planeerimist.

Osa sellest ajast kasutatakse harjutusteks ja praktiliste tööde täitmiseks, s. o. programmide koostamiseks elektronarvutite ja planeerimisülesannete lahendamiseks. Kursus toimub nii eesti kui ka vene keeles, osavõtjaid registreerib arvutustehnika kateeder (Rahvakohtu 3, telefon 482-55).

Tänavu rikastub instituut uue võimsa tehnilise vahendi võrra õppe- ja teadusliku töö paremaks läbiviimiseks: hakkab tööle instituudi oma elektronarvuti «Minsk-2». Ei ole kahtlust, et nii mõnigi praegune üliõpilane leiab oma koha instituudi arvutuskeskuses kas insenerina või teadusliku töötajana.

K. ALLIK,
arvutustehnika kateedri juhataja

Viljandis ja Suure-Jaanis

Mulgimaa pealinnas on TPI akadeemilise meeskoori esinemised ilka soojalt vastu võetud ja kuulajate vähesuse üle pole me ka enamasti nursetada võinud. Seetõttu on koori juhatusel tihti olnud väga raske otsustada, kas sõita kustutama mõnda «valget laiku» Eesti kaardil või külastada Viljandi laulusõpru. Jaanuarikuu 22. päeva jaoks oli valitud viimane variant ja kahetsema peavad need lauuvennad, kes sõidust ühel või teisel põhjusel loobuma pidid.

Seekord kuulsid viljandlased kõrvuti ammu tuttavaks saanud lauludega ka hoopis uusi teoseid eesti heliloojatelt. Aplausi järgi otsustades meeldisid nii ühed kui teised, nõuti laulude kordamist ja lisapalugi.

Uudse ürituse na meie akadeemilise meeskoori ajaloos oli pühapäeva hommikul kavas ees-

käit koolinoortele mõeldud loengukontsert, kus dirigent Ants Ulloja tutvustas ja ise loomustas enne laulu eitamist lühidalt heliloojat-autorit. Kuigi asi seekora hästi ei õnnestunud kuulajate vähesuse tõttu, väärib see kontsertivorm kindlasti edaspidi katsetamist.

Omavahel viidi seekord läbi temaatiline õhtu, kus laulumehed pajatasid huvitavamatest episoodidest seoses põllumajanduse abistamisega meie vabariigis ja ka uudismaadel. Pühapäeval (ka ilma poolest) talvepäeval tulututi kopsusid ja elati kaasa üleliiduse autorallik «Pribaltika» Viljandis toimunud sõitule.

Reisile pandi korralik punkt kontserdiga pühapäeva õhtul Suure-Jaani Keskkooli saalis.
REIN LAUK,
koori kroonik

Autasustamisi

Aktiivse ühiskondliku töö eest sõdurite ja noorsoo sõjalisel ning patriootilisel kasvatamisel autasustas Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium oma seadlusega 26. jaanuarist 1966 aukirjaga rühma seltsimehi.

Autasustatute hulgas on ka Tallinna Polütehnilise Instituudi kateedrijuhatajad
Boris TAMM ja
Ülo TAIGRO ja
vanemõpetaja Ilmar PAUL.

(Loe lk. 3).

SUUSARAJAD
KUTSUVAD
KAUGUSESSE

Teaduskondade vahelise sotsialistliku võistluse juhend

I Võistluse eesmärk

Teaduskondade vahelise sotsialistliku võistluse eesmärgiks on hoogustada teaduskondades teostatavat poliitkasvatust ja õppekasvatustööd, tugevdada õppestiispliini, tõmmata ühiskondlikule tööle kaasa kõik üliõpilased ning saavutada seda, et üliõpilastest kasvaksid insenerid, kes ei ole saanud ainult vajaliku ettevalmistuse oma erialal, vaid on võimelised ka ühiskondlikus töös ja oma alluvate kasvatamiseks marksismi-leninismi ideede kohaselt.

II Võistluse läbiviija

Teaduskondade vahelist sotsialistlikku võistlust organiseerivad ja juhivad TPI ametiühingu komitee koostöös instituudi partei- ja komsomolikomiteega.

III Võistluse käik

Teaduskondade vaheline sotsialistlik võistlus toimub õppeaasta ringselt, kusjuures arvestatakse:

1. üldist õppeedukust ja õppeedukuse tõusu,
2. üliõpilaste väljalangevust teaduskonnas,
3. poliitkasvatustööd,
4. ühiskondlikust tööst osavõttu,
5. osavõttu ühiskondlike erialade teaduskonna tööst,
6. osavõttu isetegevusringide tööst,
7. osavõttu isetegevuse ülevaatuses,
8. osavõttu spordiklubi tööst,
9. osavõttu ÜTÜ tööst,
10. osavõttu rahvamaleva tööst,
11. üliõpilaste kuuluvust ametiühingusse ja liikmemaksude laekumist.

IV Kokkuvõtete tegemine

Teaduskondade paremusjärjestuse määrab instituudi ametiühingu komitee koos partei- ja komsomolikomiteedega hiljemalt 20. aprilliks.

Teaduskondade paremusjärjestus määratakse järgmise valemi alusel:

a + b - c - d + e + f + g + h + i + j + k + l + m + n + o + p + r,
a - õppeedukuse tõus protsentides x 10 (sügissemestrite võrdlus)
b - õppeedukus protsentides x 2 (sügissemester)
c - nõrga õppeedukuse tõttu väljalangenute protsent (teaduskonna üliõpilaste arvust seitsuga 1. september) x 5

d - huligaanse käitumise pärast väljaheidetute protsent x 10
e - ületeaduskonnaliste ürituste arv x 10

f - õppeaasta jooksul ühiskondlike ülesannetega seotud üliõpilaste protsent (kusjuures arvestatakse ainult täidetud ülesandeid)

g - ühiskondlikust tööst osavõtnute protsent

h - ühiskondlike erialade teaduskonnas õppijate ning selle lõpetanute protsent

i - isetegevusringide tööst aktiivselt osavõtjate protsent

j - isetegevuse ülevaatusel teaduskondade paremusjärjestus:

- I koht 100 punkti
- II koht 80 punkti
- III koht 60 punkti
- IV koht 40 punkti
- V koht 20 punkti

k - spordiklubi tööst aktiivselt osavõtjate protsent

l - ÜTÜ tööst aktiivselt osavõtjate protsent

m - rahvamaleva tööst osavõtjate protsent teaduskonna üliõpilaste üldarvust

n - ametiühingu liikmete protsent

o - kommunistlike noorte, parteiliikmete ja partei liikmekandidaatide protsent teaduskonna üldisest üliõpilaste arvust.

p - kommunistliku töö õppeühingute protsent teaduskonna õpperühmade üldarvust x 5

r - parima õpperühma nimega taotlejate õpperühmade protsent õpperühmade üldarvust x 3.

Lisaks eelpoolnimetatud tingimustele arvestatakse veel ametiühingu liikmemaksude võlgnevust alljärgnevalt:

iga õpperühma liikmemaksu võlgnevuse 1 kuu annab -25 punkti, kusjuures liikmemaksude võlgnevust arvestatakse seitsuga 1. aprill.

V Autasustamine

Instituudi parimat teaduskonda premeeritakse 150 rublase ekskursiooniga.

Teisele kohale tulnud teaduskonda premeeritakse 100-rublase ekskursiooniga.

Võistluse võitjad tehakse teatavaks ajalehes «Tallinna Poliitnik».

TPI ametiühingu komitee
TPI parteikomitee
TPI komsomolikomitee

Turismimatkad välismaale

Ametiühingu Vabariiklik Komitee teatab, et 1966. a. toimuvad järgmised turismiekkursioonid välismaale:

Riigi või ekskursiooni nimetus	Sõiduajast ja kestvus	Dokumentide esitamise viimane tähtaeg
1. Soome	juuli; 2-4 päeva	15. veebruar
2. Soome	august; 2-4 päeva	1. märts
3. Bulgaaria (puhkusega)	juuli	1. märts
4. SDV-Tšehhoslovakkia	juuli	1. märts

Lisaks eeltoodule saab vabariiklik komitee esitada 1 või 2 kandidaati alljärgnevatesse gruppidesse:

1. Bulgaaria (viibimisega puhkekodus Musta mere ääres 17-18 päeva)	juuni (260 rbl.)	25. märts
2. Bulgaaria (12 päevase puhkusega Musta mere ääres)	august, 20 päeva (290 rbl.)	5. mai
3. Laevareis Skandinaavia riikidesse	1.-20. august (450-650 rbl.)	20. märts
4. Tšehhoslovakkia	oktoober, 12 päeva (185 rbl.)	25. mai
5. Kuuba-Itaalia-Tšehhoslovakkia	november, 19 päeva (650 rbl.)	20. mai
7. Araabia ÜV (külastatakse ka Kreekat, Türgit ja Bulgaariat)	november, 11 päeva (420-490 rbl.)	20. mai
8. Laevareis Doonaul	oktoober, 19 päeva (350-420 rbl.)	20. mai

Näitus raamatukogus

TPI raamatukogu lugemissaalis (Lai tn. 5), on avatud ulatuslik kirjanduse ülevaatenäitus teemal «Metallide lõiketöötlemine». Nimetatud küsimuse kohta on välja pandud raamatukogus leiduvad raamatud, ajakirjad, standardid, sataloogid, informatsioonilehed, biograafilised väljaanded jne.

Näitus jääb avatuks 28. veebruarini.

TÄHELEPANU, kommunistlikud noored!

7. veebruarist kuni 1. märtsini toimuvad rühmades komsomoli-algorganisatsioonide aruande-valimiskoosolekud. Pole vist vajadust peatuda nende koosolekute tähtsusele, see on igale kommunistlikule noorele selgelt selge. Tuleme ainult mõne sõnaga meelde koosolekute läbiviimise korda. Nimelt tuleb rühmades, kus on üle 10 kommunistliku noore, valida kolme-ikmeline büroo, kelle koosseisu kuuluvad rühma komsomoliorganisatsiooni sekretär, tema asetäitja ja propagandist. Rühmades, kus on alla 10 kommunistliku noore, tuleb valida sekretär ja propagandist.

Aruande-valimiskoosolekul tuleb valida delegaadid ELKNÜ TPI organisatsiooni XIV konverentsile, arvestusega 1 delegaat 5 kommunistliku noore kohta.

Väljavõtte rühma komsomoliorganisatsiooni aruande-valimiskoosoleku protokollist tuleb esitada hiljemalt 1. märtsiks ELKNÜ TPI Komiteele.

ELKNÜ TPI Komitee

SPORT VÕISTELDI INDONEESLASTEGA

Mullu mängisid meie instituudi sulgpallurid Moskvas. Prooviti jõudu P. Lumumba nim. Rahvaste Sõpruse Ülikooli iga, kelle võistkond koosneb peamiselt indoneeslastest. Teatavasti on Indoneesia kõmekordne Thomas Cupi karika võitja ja sugpalli mängitakse seal maal massiliselt. Sellel spordialal lööb kaasa iga koo'ipoiss. Pole siis ka ime, et need vähesed Moskvas õppivad indoneeslased kuuluvad meie maa pealinna paremikkude. Nendelt on meil palju õppida.

Nüüd tulid nad meile vastukülaskäigule. Arvatavasti olid nad ka kindlad oma võidus. Kuid meie mängijate arengutempo on vahepeal olnud lausa «kosmiline».

Indoneeslasi võideti 8:3!

Paarismängudest võisime kolme kaotasime kaks ning, kaotasime ka ühe naiste üksikmängu. Need olid meie sulgpalluritele esimeseks suuremateks võitudeks (peasegi rahvusvahelisteks!).

Verner Kikas absoluutne võitja

Lõppesid õppejõudude võistlused korvpalli vabavisetes.

Meestest (seniorid) tuli võitjaks ehituskonstruksioonide kateedri dotsent Verner Kikas hea tulemusega - 17 tabamust kaketeabest. Ta edestas selle tulemusega kõiki ja nende hulgas ka õppejõudude korvpallimeeskonna liikmeid. Parim juunior oli dotsent Olev Tapupere 16 tabamusega.

Meeskondadest osutus parimaks ehituskonstruksioonide kateeder (V. Kikas 17, A. Lavrov 15, E. Kivi 15, A. Soans 14 ja prof. H. Laul 11 tabamusega kaketeabest).

Naistest võitis esikoha Tiit Tepaks 13 tabamusega. Koos H. Uibopuu (11) ja K. Kääruga (8) tõi ta esikoha orgaanilise keemia kateedri.

Võistlejaid oli kokku üle saja viiekümne.

SÕIDAME NELIJÄRVELE!

Kõigile I-IV kursuse õpperühmade spordiorganisatsioonidele toimuvad Nelijärvel seminarid järgnevalt:

- 10.-12. veebruar Ehitus-, keemiateaduskond
 - 14.-16. „ Elektrotehnika, mehaanikateaduskond
 - 28. veebr.-2. märts Energeetika-, majandusteaduskond
 - 17.-18. veebruar Sektsiooni esimeeste seminar
 - 14.-16. märts Ühiskondlike instruktorite seminar
 - 5.-7. „ Õppejõudude-teenistujate suusapäev
- Tasuta saavad seminarist osa võtta kõik spordiorganisatsioonid ja sektsioonide esimehed, kelle õpperühm või sektsioon on tasunud TPI Spordiklubi 1966. a. liikmemaksu.

Nelijärvele sõiduks tuleb aegsasti registreerida meie spordiklubis.

SPORDIÜRITUSI VEEBRUARIS

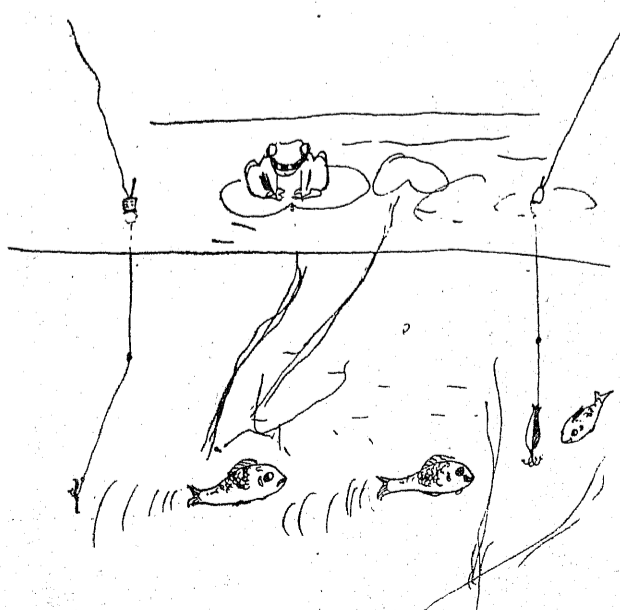
- 5.-6. veebruar Sõpruskohtumine korvpallis Tbilisi RÜ -TPI
- 8.-26. „ Võrkpalli karikavõistluste lõpetamine
- 12. „ Õppejõudude võrkpallivõistlused
- 18.-20. „ Sõpruskohtumine võrkpallis
- MEHED: Kaunase PI-Tallinna «Dünamo», Tallinna «Kalev»-TPI
- NAISED: Kaunase PI-TPedI, Tallinna «Kalev»-TPI
- 20. veebruar Rakenduslikud orienteerumisvõistlused
- 27. „ Suusamaraton Tallinn-Keila-Tallinn
- 28. „ Lauatennise karikavõistlused õpperühmadele
- 28. „ Kergetõustiku sisevõistlused

Suur avastus jäi tegemata

Esimese kursuse üliõpilasel NN tuli kujutada geomeetria eksamil õppejõu poolt joonestatud andmeil otsustada, kas kaks erinevat tasapinda osutuvad paralleelseks või lõikuvas. Tükk aega ülesannet uurinud, esitab üliõpilane kavala näoga vastuküsimuse: «Aga kas kolmas võimalus ei tule arvesse?» «Kolmas? Aga palun! Kui leiate kolmanda võimaluse, olete teinud suure teadusliku avastuse.» Vaatamata järgnenud pikale mõtlemisajale jäi üliõpilasel suur teaduslik avastus seekord tegemata. Edu talle edaspidiseks!

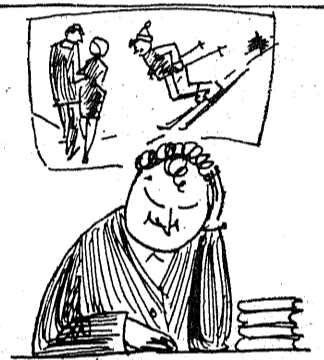
RÜNGA OTT

P
E
A
M
U
R
D
M
I
S
E
K
S

MILLISE ALLKIRJA PILDILE PANEKSITE?

Juhtus ka nii...

TÕIV JOANDI

Tänuavaldus

Avaldan veelkord tänu TPI töökaaslastele, kes 14. jaanuaril võtsid osa Mustamäe mehaanikateaduskonnas toimunud kohutamisest ja ka nende, kellega mul puudus võimalus käepigistusega ja kõneluses väljendada oma sügavat lugupidamist.

PAUL VOLMER

Toimetaja V. KALPUS

Organ gartkoma, rektorata, komiteeta LKSMӨ и профрома Tallinnского политехнического института, газета «Таллинский политехник».

Tellimise nr. 359

MB-02167

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42.